

Téma: Pojišťovnictví

Předmět: Ekonomie (VOŠ)

Zaslal(a): Ivca

Obsah: základní pojmy, specifické rysy pojištění, činnost pojišťoven, průběh pojištění, klasifikace pojištění, specifika vybraných druhů pojištění, historie pojišťovnictví

Pojišťovnictví = specifický EKO obor řešící finanční eliminaci (=snížení) rizik spojených s EKO i neeko činností člověka

- pracuje na principu pravděpodobnosti à žádné riziko nikdy nenastane u všech pojištěných subjektů najednou

Další principy:

solidárnost - všichni společně platí na tvorbu rezerv

neekvivalentnost - zaplacené pojistné nesouvisí s pojistnou částkou

podmíněná návratnost - peníze dostaneme jen když nastane pojistná událost

Pojmy:

- **riziko** = možnost odchylky od stanoveného cíle (x nejistota)
  - má dvě vlastnosti - četnost a závažnost
- **škoda** = majetková či jiná újma vyjádřená v penězích
- **pojistné riziko** = riziko, na které pojišťovna uzavře pojistnou smlouvu
- **pojištění** = právní vztah mezi pojišťovnou a pojistníkem,

- vzniká na základě písemné pojistné smlouvy za dohodnutých poj. podmínek a za úplatu (=pojistné)
- **pojistné** = cena za poskytnutou ochranu vůči pojistnému riziku
- **pojistná událost** = skutečnost, se kterou je spojena povinnost pojišťovny platit (tzn. riziko)
- **pojistná částka** = částka, kterou pojišťovna vyplatí
- **pojistné plnění** = částka skutečně vyplacená pojišťovnou
- **pojišťovna (pojistitel)** = specializovaná instituce
  - za úplatu na sebe přebírá rizika
- **pojištěný** = osoba, která je pojištěná
- **oprávněná osoba** = osoba, které bude v budoucnu vyplácena poj. náhrada
- **pojistník** = osoba, která poj. sjednává ve svůj prospěch
  - oprávněn měnit poj. smlouvu

Činnosti pojišťovny:

- a) pojišťovací činnosti
- b) zajišťovací činnost - zajišťovna = pojišťovna pojišťoven
- c) zábranná činnost - rozdávání ochranných pomůcek,...
- d) poradenství

Regulace

- zákon o pojišťovnictví 277/ 2009 Sb.
- dohled Českou národní bankou

Druhy pojištění:

A) Dle povinnosti sjednání

Povinné - zákonem uložená povinnost sjednat

- SP, ZP
- Povinné ručení (odpovědnost za škody způsobené provozem motor. vozidlem)

- Úrazové pojištění zaměstnanců, prac. úrazů
- Pojištění CK proti úpadku

Dobrovolné (komerční) - není povinné

- uzavíráno na komerční bázi
- klient si může vybrat

B) Dle zákona o pojišťovnictví

1) Pojištění životní

- jde o ochranu před důsledky událostí
- 100% nastanou
- daň. výhody

Druhy živ. pojištění:

a) rizikové - pro případ smrti

- pojišťovna pak vyplácí pojistnou částku osobě uvedené ve smlouvě

b) kapitálové - kombinace poj. pro případ smrti a spoření, tzn. zabezpečení rodiny, pro případ smrti + kapitálová složka je vyplácena v případě dožití určitého věku + je pevně garantován výnos za spoření

c) investiční - jako kapitálové poj.

- ale výnos závisí na investiční strategii klienta

2) Pojištění neživotní

- není jisté, zda k pojistné události vůbec dojde

Druhy neživotních pojištění:

a) pojištění osob

- Úrazové pojištění (dospělých, dětí, osob ve vozidle,..)
- Pojištění léčebných výloh v zahraniční („cestovní pojištění“)
- penzijní připojištění :

- a) povinné zákl. důchod. pojištění (I. pilíř),
- b) dobrovolné důchod. spoření (ZRUŠENO od 1.1. 2016)
- c) dobrovolné penzijní připojištění (III. pilíř) – se státním příspěvkem, na komerční bázi, daň. úlevy
- DALŠÍ POJIŠTĚNÍ: pojištění ušlého výdělku, pojištění pobytu v nemocnici, pojištění pro případ závažných nemocí, pojištění proti neschopnosti splácet úvěr, pojištění právní ochrany

b) pojištění majetku a odpovědnosti

- pojištění domácností (kryje škody na věcech)
- pojištění nemovitostí (samotná nemovitost, pevně spojeno s domem)
- pojištění odpovědnosti za škody (v běžném občanském životě, při výkonu povolání = „na blbost“)
- havarijní pojištění (škody na našem automobilu)

c) pojištění průmyslu a podnikatelů

- souhrnné poj. majetku (živly, krádež)
- Pojištění: staveb, strojů, letadel, zásilek
- Pojištění odpovědnosti autodopravce, nákladu
- Pojištění odpovědnosti za výrobek,
- Pojištění CK proti úpadku

d) Zemědělské pojištění

- velmi specifické odvětví
- pojišťují se – plodiny, hosp. zvířata, lesy,...
- proti rizikům jakou jsou: mrazy, neúroda, přírodní živly, nemoci zvířat,...

Pojistná smlouva:

= právní vztah mezi pojišťovnou a pojistníkem

Obsahuje tyto údaje: pojištěný, pojistník, pojistné riziko, pojistná částka, splátky pojistného, případná oprávněná osoba

Důležité okolnosti pojištění:

a) výluky z pojištění - co není pojištěno (na co se pojištění nevztahuje)

- může být u každé smlouvy jinak

b) spoluúčast - částka, kterou při určité škodě pojišťovna nehradí

c) systém bonus - malus - přirážka nebo sleva na pojistném

d) podpojištění (pojištění pod cenou) **X přepojištění** (pojištění na větší částku)

e) pojistný podvod - trestný čin, při jehož prokázání hrozí až 12 let vězení

Historie pojišťovnictví:

2000 př. n. l.

- první náznaky
- tzv. vzájemnostní pojištění ke krytí ztrát,
- charitativní a podpůrný charakter

Středověk

- velký rozvoj
- 12 stol. - sdružení **HANZA** = dohoda kupců a vlastníků lodí

18. stol.

- vznik institucí pojišťoven
- vznikají 1. komerční pojišťovny
- hlavní pojistná odvětví - požární, námořní živelní

19. stol.

- pojišťovnictví jako podnikání
- začíná se objevovat poj. matematika

- nutnost státních zásahů
  - regulace pojištění
  - vznik soc. pojištění

  - státní dozor zesiluje po 2. sv. válce

před 2. sv. válkou

- v ČR kolem 500 pojišťoven
- největší rozkvět

po roce 1945

- pojišťovny znárodněny à ztrácí pojištěnce
- fungují tu pouze 2 poj.:
  - Česká státní pojišťovna
  - Slovenská státní pojišťovna

po roce 1989

- zákon o pojišťovnictví
- umožnění vstupu nových pojišťoven na trh
- nejvíc jich v ČR fungovalo 40

Dnes - 28 poj. (registrovaných členů České asociace poj.) + 7 zdrav. poj.